

College voor Toetsen en Examens

Check in voor deze workshop

Het cspe in 2026 voor nieuwe docenten en examensecretarissen

CvTE, Marcel Claessens & Reinier de Bruin

9 en 10 maart 2026

Indeling

1. Algemene voorbereiding rondom cspe's
2. Het cspe
 - Opbouw
 - Planning
 - Voorbereiden
 - Wijzigingen t.o.v. 2025
 - Passend examineren voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte
 - Normering
3. Cspe in de praktijk | tips
4. Vragen

Algemene voorbereiding

- Examenblad is dé plek voor een examensecretaris
 - Septembermededelingen
 - Maartaanvulling
 - Overzicht opdrachten & ICT (november)
 - Docenten koppelen aan juiste vakken (voor mailings)
- Daarnaast ook:
 - VO-raad
 - Platforms van diverse vakken
 - Plexs

Opbouw cspe (1-2)

- Profielmodules:
 - Examen BB/KB 4 modules, GI 2
 - Elk onderdeel is één module: Dus BB/KB 4 boekjes (A-D) en GI 2
- Elk cspe 2 versies:
 - blauw en rood (Behalve bezemexamen E&O)
- Per onderdeel/boekje leerlingen:
 - Instructiefilmpje
 - Opdrachtenboekje en eventuele (uitwerk)bijlage(n)
 - Opdrachten in Facet: theorievragen en/of andere opdrachten
 - ICT-applicaties

Opbouw cspe (2-2)

Voor docenten:

- Instructie Examinator & correctievoorschrift:
 - algemeen (via examenblad)
 - per onderdeel IE(zending A) en correctievoorschrift (zending C)
- Grijs vlekken-exemplaar voor de voorbereiding (zending A)
- Septembermededelingen en maartaanvullingen op examenblad.nl
- [Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen \(CSPE\) | 2026 | Examenblad.nl](#)

Planning 2026 (1)

Datum	Wat
December 2025	Systeemcheck Facet & doorgeven aantal kandidaten
21 januari	Bekendmaking te gebruiken versie cspe
4 februari	Zending A beschikbaar via examenbestanden.nl Bekendmaking wachtwoorden voor eerste afname
Half maart	Maartaanvulling
9 maart	Bekendmaking bezorging cspe's (zending B)
16 maart	Examen-pdf's beschikbaar via examenbestanden.nl (nieuw) Theorievragen en opdrachten in Facet zijn vanaf nu inplanbaar Zending C beschikbaar via examenbestanden.nl
20 maart	Wolf beschikbaar voor cspe's
1 april t/m 17 juli	Afnameperiode cspe's

Planning 2026 (2)

Datum	Wat
7 april	Bekendmaking wachtwoorden versie herkansing
10 mei	SPV – enquête
18 mei	Inleveren cijfers via Wolf
3 juni	Bekendmaking N-term cspe

Vorbereitung durch examensecretaris(1-3)

- Examinatoren wijzen op beschikbare informatie, in gesprek blijven over de vorbereitung
- Zorgen dat examinatoren tijdig alle informatie/ documenten ontvangen
- Samen met docenten planning maken van het cspe op basis van de beschikbare informatie
- Inplannen van voldoende examinatoren bij de afnames
- Voor bovenstaande zaken zijn examenblad en zending A (en later C) belangrijk!

Vorbereiding door examensecretaris (2-3)

- Bereikbaarheid en achtervang van betrokkenen regelen (examensecretaris, systeembeheerder, examinatoren/ 2e examiner)
- Overleg met systeembeheer over ict-logistiek van bestanden, let op de toegewezen versie
- Voorbereiden van het inplannen van de digitale onderdelen examens (rol afnameplanner) – let op kiezen juiste packages!
- Vanaf 10 werkdagen voor eerste examenafname mag de examiner de opdrachten gaan uitproberen en verder voorbereiden

Vorbereiding door examensecretaris (3-3)

- Let steeds op de geheimhouding!
 - Het is niet toegestaan om onderdelen uit het examen te oefenen of hieruit informatie te delen met de leerlingen voor de start van de afname.
- Bij vragen, fouten of onduidelijkheden: neem contact op met de betreffende helpdesk
 - Examenloket/Facet/Examenlijn/Helpdesk Cito
- Raadpleeg bij vragen [Examenblad.nl](https://examenblad.nl)

Nieuwe/ extra informatie

- E&O nieuwe stijl is de standaard (met enquête in mei/juni)
- E&O bezemexamen maar 1 versie (met cspe-app offline)
- Digitaal correctievoorschrift voor alle vakken
- Nieuw type opdrachten Facet voor BWI, M&T en Groen
- Alles loopt niet meer via secure omgeving Cito, maar via examenbestanden.nl
- Verklankingsbestanden zending B
- Algemeen Instructie Examinator en Correctievoorschrift alleen nog via examenblad beschikbaar
- Instructiefilmpje niet 10, maar 2 dagen van te voren laten zien

BBF in 2026 (Groen en D&P)

- Het discussie-bbf staat voor besloten en beveiligd forum en is een forum voor docenten.
- Mail bij nieuwe melding op het forum (2x in de week). Afmelden mogelijk.
- Docenten kunnen op het forum met elkaar in gesprek. Het forum voor de beroepsgerichte examens bestaat uit twee ruimtes: de voorbereidingsruimte en de afnameruimte.
 - De voorbereidingsruimte is voor vragen om elkaar te helpen in de voorbereidende fase in aanloop naar het examen, zoals: hoe deel ik mijn lokaal in? Hoe maak je een planning? Waar koop ik dit product? Enz.
 - De afnameruimte gaat echt over de inhoud van het examen, met vragen als: zou je dit goedkeuren? Is het gegeven antwoord 1 of 2 punten waard? Enz. De discussies worden gemodereerd door een moderator.

Correctievoorschrift

- › Nieuwe vorm digitaal correctievoorschrift cspe's
 - Dit digitale correctievoorschrift bevat dezelfde inhoud als het 'papieren' correctievoorschrift (pdf). Er kan dus gekozen worden welke versie gebruikt wordt tijdens de examenafname.
- › Het digitaal correctievoorschrift bevat geen formules voor de berekening van het totaal aantal scorepunten.
 - Formules kunnen desgewenst zelf opgenomen worden in de betreffende cellen.
- › Voorbeelden in het correctievoorschrift.
 - De in het correctievoorschrift opgenomen voorbeelden dienen ter illustratie van mogelijke correcte antwoorden. Er zijn ook andere antwoorden correct. Dit ter beoordeling van de examinerator.

Richttijd voor de onderdelen van het cspe (1-4)

Per onderdeel zijn in het vakspecifieke deel van de Instructie voor de Examinator richttijden aangegeven.

- Richttijden zijn vastgesteld op basis van praktijkervaringen
- De aangegeven richttijd van een onderdeel van het cspe is de netto-examentijd
- Richttijden gaan uit van een werktempo dat de kandidaat aan moet kunnen
- Uitgangspunt is dat de richttijden gevolgd worden

Richttijd voor de onderdelen van het cspe (2-4)

- Richttijden staan vast per onderdeel
 - overgebleven tijd mag niet meegenomen worden naar een ander onderdeel
- De school bepaalt hoe de richttijden gehanteerd worden en heeft dit eventueel vastgelegd in een protocol
- Binnen een school moeten de afnamecondities voor alle kandidaten gelijk zijn

Richttijd voor de onderdelen van het cspe (3-4)

- › Netto-examentijd

Met de netto-examentijd wordt bedoeld, de tijd die de kandidaat krijgt voor het uitvoeren/maken van de opdrachten die beoordeeld worden tijdens het examen. Onbeoordeelde tijd, zoals wachttijd, verplaatsingstijd, voorbereiding- en opruimtijd vallen buiten de richttijd.

- › Niet af?

Gebruik dan bij correctie de 'N' (Niet gemaakt)

Voorbeeld Instructie examinator (4-4):

- Facet
- Hulpmiddel
(geen materiaal)
- Richttijd
- Akg
(aantal kandidaten
gelijktijdig)

onderdeel A			richttijd: 115 minuten	
opdracht	omschrijving	nodig	tijd*	akg
1	– vragen maken – opdrachten maken over voeding	ICT-gebruik: Facet, 3 varianten	± 20 min.	n.v.t.
2	hapjes bereiden	zie hoofdstuk 3 bijlage	± 95 min.	4

* tijd = inschatting benodigde tijd. **Let op:** dit is alleen een inschatting, deze tijd kan per kandidaat en school verschillen.

onderdeel B			richttijd: 80 minuten	
opdracht	omschrijving	nodig	tijd*	akg
1	vragen maken	ICT-gebruik: Facet, 3 varianten	± 10 min.	n.v.t.
2	een uitnodiging maken	ICT-gebruik: tekstverwerkingsprogramma	± 30 min.	n.v.t.
3	een telefoongesprek voeren	zie hoofdstuk 3	± 15 min.	1
4	wassen en strijken	zie hoofdstuk 3	± 25 min.	1

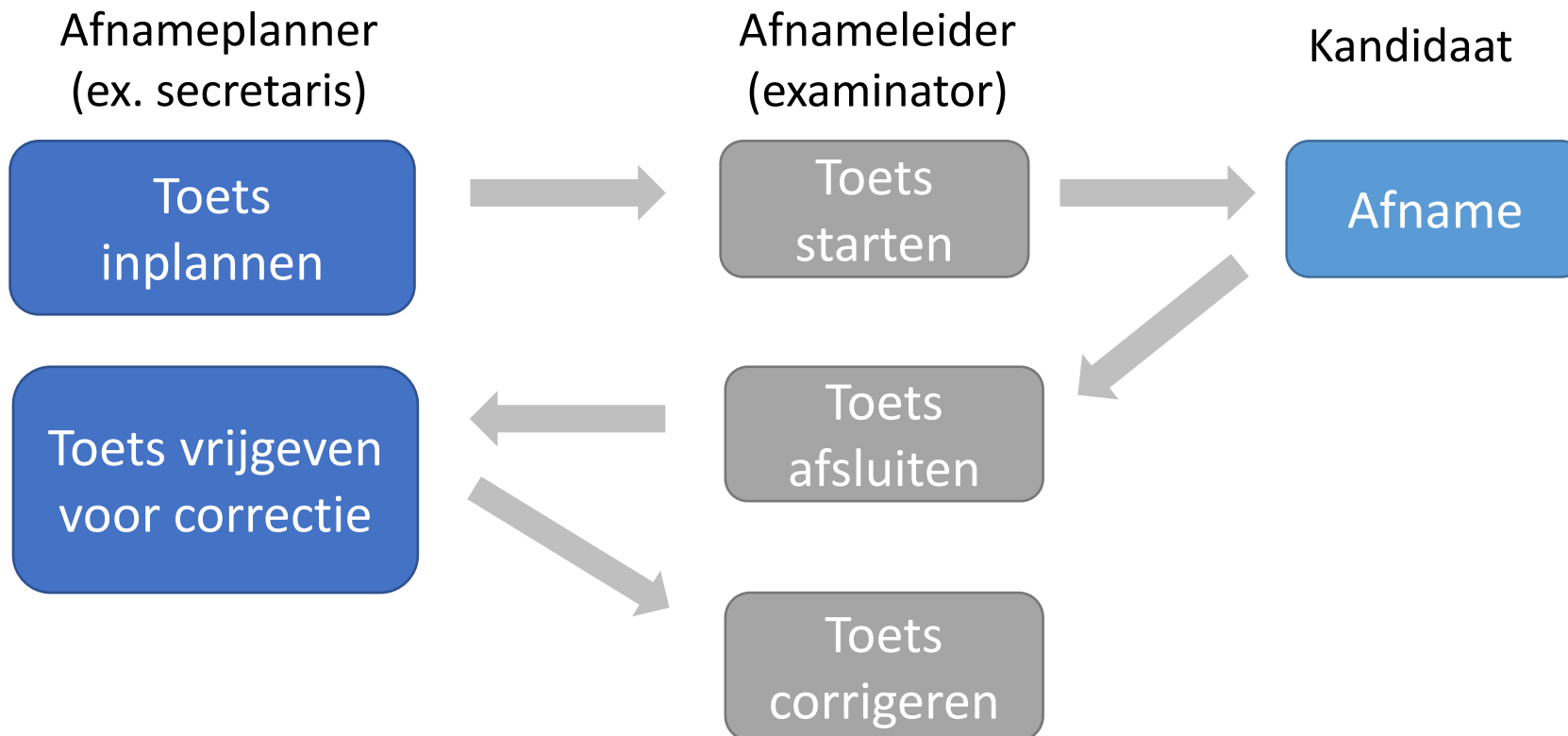
Theorievragen (minitoets) en andere opdrachten in Facet

- Facet-opdrachten: varianten, deze plant u in zoals u gewend bent met theorietoetsen
- Facet-corrector nodig bij een aantal Facet-opdrachten
 - Niet bij alle facettoetsen
- Filmpje over de werking van de correctiemodule in Facet met slechts één correctieronde:

Facet: proces inplannen tot correctie

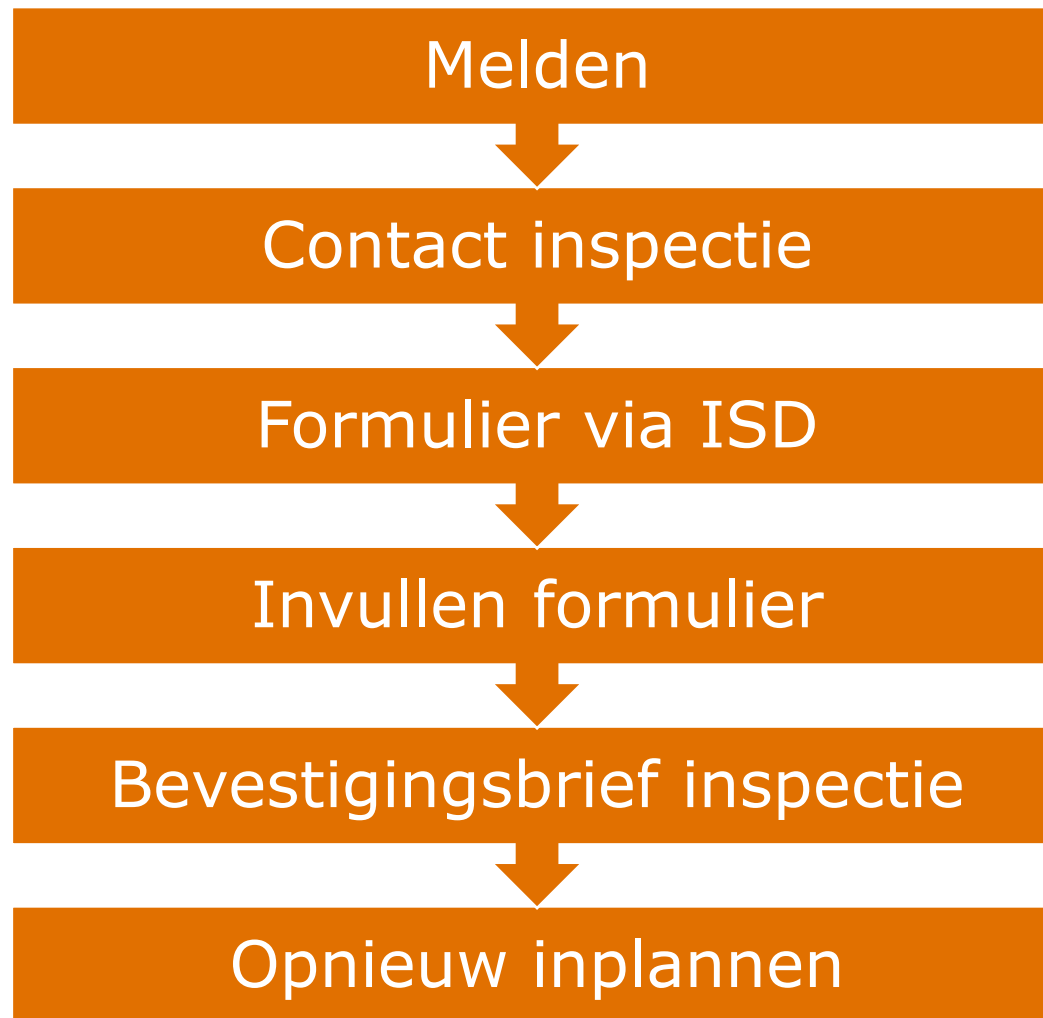
Oefenen docenten en met leerlingen

Facet-opdrachten en theorievragen:

- Via vo-oefenomgeving.facet.nl
- Inplanbaar in Facet
 - Daarmee kunt u de flow in Facet doorlopen: inplannen, afnemen, corrigeren in correctiemodule van Facet

Procedure ongeldig verklaren van een cspe

Afname en beoordeling

- De examensecretaris als procesregisseur
- Monitoren of afname en beoordeling gaan zoals de bedoeling is
- Bij eventuele vragen of onjuistheden contact opnemen met de Examenlijn (niet in de enquête van spv)
- Nakijken via correctiemodule: examensecretaris geeft afgesloten afnames vrij voor correctie!
Meld dit aan afnameleiders/examinatoren.

Passend examineren leerlingen met ondersteuningsbehoefte

- Passend examineren is aan de orde als een kandidaat cognitief aan de exameneis kan voldoen, maar hierin door een beperking wordt belemmerd.
- Alle aanpassingen melden in het ISD
- Een melding kan via het formulier op examenblad.nl
- Een melding is NIET een vraag om toestemming maar is een handeling om aangepaste examinering te kunnen monitoren.
- De school moet de beslissing over aanpassing kunnen verantwoorden tegenover de inspectie.
- Uitgangspunt is dat de exameneis niet wordt aangetast

Normering

- Scores invoeren vanuit correctievoorschrift in Wolf
- N-term per versie → **N-term rood** en **N-term blauw**
- Herkansingen → Als niet volledig rood of volledig blauw dan N-term en maximale score bepalen via N-L-tool
- Verzamelen scores via Wolf → alleen eerste kans insturen
- Deadline inzenden voor meenemen in de normering → zie maartaanvulling
- Bekendmaking N-term → 3 juni

Normering

- Docentvraag over moeilijkheidsgraad van het examen (net zoals bij de avo-vakken)

Andere bronnen van input zijn bijvoorbeeld:

- Afnamegegevens via Wolf en Facet
- Reacties bij examenlijn/ LAKS
- SPV-enquête (fouten moeten gemeld worden via de examenlijn)

N-term na herkansing

- In het geval van herkansing door een kandidaat komen de scores die de kandidaat voor de herkanste onderdelen behaald heeft in de plaats van de eerder behaalde scores.
- Van de niet-herkanste onderdelen blijven de scores staan. Met behulp van de N-L-tool wordt een nieuwe N-term en schaallengte (L) voor het herkansings-cspe bepaald.
- Hiermee wordt het nieuwe eindcijfer voor de betreffende kandidaat bepaald. Voor meer informatie over de uitslagbepaling bij herkansing en de N-L-tool zijn de Animatie N-L-tool, Handleiding en Demo N-L-tool te raadplegen.

Herkansen

- › Kandidaten vmbo gl kunnen maar één vak herkansen. Een herkansing kunnen kandidaten voor het cspe inzetten óf voor een algemeen vak. Dit is anders dan in de bb en kb.
- › Vooraf moet geregistreerd worden welke onderdelen worden herkanst door een leerling.
- › Alle geregistreerde onderdelen moeten worden herkanst.

Puntentelling bij herkansing

De scores die de kandidaat voor de herkanste onderdelen behaalt, komen in de plaats van de eerder behaalde scores (zie Figuur 1). Van de niet-herkanste onderdelen blijven de scores staan. Het cijfer wordt uiteindelijk berekend met de N-L-tool).

Voorbeeld berekening herkansing

scorepunten behaald tijdens eerste afname:

A	21
B	5
C	16
D	10
	52

+

totaal score eerste afname

scorepunten behaald tijdens herkansing:

B	9
D	7

+

totaal score herkansing per onderdeel

scorepunten behaald voor het herkansings-cspe:

A	21
B	9
C	16
D	7
	53

+

totaal score voor het herkansings-cspe

Tips van docenten

- › Filmpje met tips

Vorbereiding

- Bekijk z.s.m. de septembermededelingen & zending A
- Maak vroegtijdig een rooster, claim lokalen.
- D&P: start met het kook- en het technieklokaal.
- Maak het examen van vorige jaren met je leerlingen in de lessen.
- Bekijk de instructiefilmpjes samen met je leerlingen.
- Maak zelf de praktijkopdrachten / werkstukken.

Organisatie

- Rond een onderdeel af voordat je start met het volgende onderdeel.
- Stuur 3e klassers op stage tijdens de afname in klas 4.
- Afname 4e klas: plan de cspe's in voor de meivakantie en richt je vervolgens op de examentraining voor de avo-vakken.
- Let goed op de toegewezen kleur, ook bij Facetopdrachten moet je deze kleur gebruiken.
- Maak checklists om per leerling na te gaan: is alles gemaakt en ingeleverd.
- Houd het nummer van het examenloket & helpdesk bij de hand.

ICT

- Verschillende vestigingen kunnen een andere kleur toegewezen krijgen, let op dat ICT dit weet.
- Zorg dat er een ICT'er beschikbaar is op je locatie.
- Controleer alle hardware: koptelefoons, muizen, voldoende reserve laptops / computers etc.
- Controleer of alle benodigde software beschikbaar is en werkt. Let bijvoorbeeld op verplichte updates (bijvoorbeeld SketchUp).
- Controleer of alle digitale bestanden per leerling goed staan.

Belangrijke kanalen

- Examenblad ([septembermededeling](#) en [cspe pagina](#))
- Examenloket (wet en regelgeving)
- Examenlijn (inhoudelijke vragen over het examen)
- Helpdesk Facet
- Platforms
- SPV
- VO-Raad (protocollen)

Gelegenheid voor stellen van vragen

Meer informatie

1. [Activiteitenplanning | 2026 | Examenblad.nl](#)
2. [Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen \(CSPE\) | 2026 | Examenblad.nl](#)[Opgaven en correctievoorschriften \(cito.nl\)](#)
3. [VO-toetsen en -examens \(facet.nl\)](#)
4. [Normering centrale examens | 2026 | Examenblad.nl](#)
5. [Examenlijn voor vragen en opmerkingen cspe](#)
6. [Examenloket voor examenvragen vo - DUO Zakelijk](#)
7. [Passend Examineren | 2026 | Examenblad.nl](#)
8. [Thema's van SPV - Stichting Platforms vmbo](#)

College voor Toetsen en Examens

Veel succes!

Het College voor Toetsen en Examens

030 – 28 40 700, info@cvte.nl

Postbus 315, 3500 AH Utrecht

Volg het College voor Toetsen
en Examens ook op:

www.cvte.nl